

Biblická hodina (BH) pre dospelých, Bratislava, Legionárska 6, štvrtok: 27. 3. 2025, 18.00, téma: **Trpezlivosť v utrpení**

1. Petra 3, 13 - 22: „¹³ Ktože vám uškodí, keď budete horliť za dobré? ¹⁴ Ale ak aj trpíte pre spravodlivosť, blahoslavení ste. Nebojte sa ich ani sa neľakajte, ¹⁵ ale Pána, Krista, posväcujte v srdciach! Každému, kto by vás bral na zodpovednosť pre vašu nádej, budte stále pripravení vydať počet, ¹⁶ pravda, v tichosti a s bážňou, majúč čisté svedomie, aby tí, čo potupujú vaše cnostné správanie v Kristovi, práve v tom boli zahanbení, v čom vás ohovárajú. ¹⁷ Lepšie je totiž, aby ste trpeli, ak je to vôľa Božia, konajúc dobro, a nie zlo. ¹⁸ Pretože aj Kristus umrel raz za hriechy, spravodlivý za nespravodlivých, aby vás priviedol k Bohu. Telesne bol usmrtený, ale oživený Duchom, ¹⁹ v ktorom zostúpil a kázal väzneným duchom, ²⁰ neposlušným kedysi, keď Božia zhovievavosť vyčkávala za dní Nóacha, staviteľa korábu, do ktorého vošlo a vodou sa zachránilo niekoľko, to jest osem, duší. ²¹ Ona aj vás zachraňuje teraz v podobe krstu, ktorý nie je obmytím telesnej nečistoty, ale prosbou o dobré svedomie pred Bohom skrze vzkriesenie Ježiša Krista, ²² ktorý vstúpil na nebo, sedí na pravici Boha a poddaní sú Mu anjeli, mocnosti a moci.“

1. O fanatikoch dobra a nenormálnych pomeroch

Vo veršoch priamo predchádzajúcich „nášmu“ textu (**1Pt 3, 10 - 12**) Peter voľne **cituje Žalm 34, 13 - 16** a nadväzuje na výzvu (Ž 34, 15b; 1Pt 3, 11b) **hľadať pokoj a snažiť - usilovať sa oň**. V **1Pt 3, 13** Peter píše že **máme horliť za dobré**. Použije výraz **horlivci (zelóti)**. Zelóti boli v novozmluvnej dobe nezmieriteľní odporcovia okupačnej rímskej moci ochotní proti Rimanom bojovať so zbraňou v ruke. Teda povstalci, až fanatici. 1. list Petra vznikol medzi dvomi povstaniami, ktoré vyvolali zelóti proti Rimanom. Obe dopadli katastrofálne, vyvolali mnoho nenávisti. Peter využije neslávnu povest' slova zelóti a

otočí ho naruby keď vraví: *Ktože vám uškodí, keď budete **zelóti (fanatici) dobra?***

A potom, paradoxne, píše o utrpení a prenasledovaní, čím - zdá sa - protirečí tvrdeniu: „Ktože vám uškodí, keď budete horliť za dobré?“ Nuž, neprotirečí. **Naozaj by malo byť normálne, že keď nikomu nerobíme nič zlého, ale pomáhame mu, tak ani nám nebude nik ubližovať.** A keď si zdržujeme jazyk od zlého - nikoho neohovárame, malo by byť normálne, že nik nebude ohovárať nás. No **kresťania žijú v nenormálnych pomeroch. Pre nich - pre nás platí Ježišovo: Blahoslavení** (t. j. dobre pred Bohom) sú (na tom) **tí, ktorí trpia pre spravodlivosť (Mt 5, 10 - 12, 1Pt 3, 14).**

2. Počítať s možnosťou prenasledovania

Peter čitateľov pripravuje na možnosť prenasledovania. Nemusí ho zažiť každý, no je aj taká možnosť. Ako kresťania sa máme usilovať o pokoj (**1Pt 3, 11b**), byť tvorcami pokoja (**Mt 5, 9**), no aj počítať s prenasledovaním pre spravodlivosť (**1Pt 3, 14; Mt 5, 10**). To sú formy existencie kresťanov. Sami si nevyberáme, či budeme žiť v pokoji alebo v súžení, no do určitej miery sa môžeme pokúsiť to ovplyvniť.

3. O trezore a nenechaní sa nakaziť

Výzva, že keď príde súženie: „*Nebojte sa ich ani sa neľakajte*“, sa javí zbytočná. Keď sa niekto bojí, radiť mu, aby sa nebál, mu extra nepomôže. A ak sa nebojí, nepotrebujeme ho vyzývať, aby sa nebál. Význam slov v. 14 - 15 je teda inde. **Srdce kresťana patrí cele Kristovi. Jeho si držíme ako svätého - nedotknuteľného v srdci, sťa v akomsi vnútornom trezore. Bud' si na Krista nenecháme**

siahnuť, alebo budeme prepadať strachu, čo s nami bude. Cirkev neraz zažila a zažíva zložité časy, súženie. Vtedy vonkajšie veci ako majetok, postavenie atď. veriaci v Krista môžu ľahko stratiť, prísť o ne. No to najpodstatnejšie, vieru, naše vnútorné presvedčenie, kvôli ktorému sme ochotní znášať príkoria, nám nik nedokáže zobrať. Pravdaže, ak neprepadneme panike a nezriekneme sa svojho presvedčenia.

Bibliisti upozorňujú, na možnosť prekladu, že strach sa týka protivníkov veriacich. Tí, ktorí kresťanom ubližujú, to robia zo strachu. Človek druhému ubližuje nezriedka vtedy, keď má z toho druhého strach. Keby bol odvážny, zostal by nad vecou. Význam textu by pri tejto možnosti prekladu bol: Pretože sa vás protivníci boja, vy – kresťania – im na to nesmiete odpovedať strachom. Tak by ste potvrdili, že máte nečisté svedomie a že sa vás obávajú právom. **Nenechajte sa nakaziť ich strachom** (por. Iz 8, 12).

4. Vždy pripravení

V. 15: „Každému, kto by vás bral na zodpovednosť pre vašu nádej, buďte stále pripravení vydať počet“ pripomína obhajobu pred súdom. Nehovorí sa tu o viere, ale o nádeji. Našou úlohou nie je robiť Bohu advokáta. To On nepotrebuje. Sme však Božím slovom vyzvaní, aby sme druhým vedeli vysvetliť, keď sa nás pýtajú: **Ako to, že vo svete plnom protivenstiev, ba nenávisti, máte (vy kresťania) ešte nádej? Budme pripravení svedčiť o našej nádeji v Kristovi. To môže byť pre**

druhých zrozumiteľnejšie ako dogmatické poučky.

5. Pokorní kresťania nie sú nebezpeční

V. 16: O nádeji máme svedčiť „v tichosti a s bázňou, majúc čisté svedomie, aby tí, čo potupujú vaše cnostné správanie v Kristovi, práve v tom boli zahanbení, v čom vás ohovárajú.“ Akcent na tichosť (pokoru) a bázeň je dôležitý. **Svedčiť o nádeji totiž možno aj tak, že do popredia posinieme seba. Pritom cieľ je svedčiť o Kristovi**, nie o tom, akí sme my skvelí... Len keď to nestratíme zo zreteľa si budú môcť protivníci (aspoň dodatočne) uvedomiť, že ubližujú a nebezpeční sú oni sami, nie pokorní kresťania.

V. 17: Peter tu nezduchovňuje utrpenie, ani ho nebagatelizuje (tým, že by si človek zaň mohol sám). **Utrpenie je vždycky utrpením.** Vraví však, že utrpenie človek znáša lepšie, keď trpí pre dobrú vec. Keď trpí, kto konal dobro, nie zlo, je aspoň nejaká šanca, že to presvedčí jeho protivníkov o ich zbytočnom strachu a o tom, že v Kristovi je nádej aj pre nich, len im to ešte nedošlo. Ak sa však budeme nad nich povyšovať, tým len „dodávame muníciu“ protivníkom a utvrdíme ich v ich nesprávnom presvedčení.

6. O vzore a poslednom slove

V. 18: Za vzor Peter kladie trpiaceho Ježiša. Ak sa stane, že kresťania prechádzajú utrpením, pre svoju vieru, majú vedieť, že kráčajú v Kristových stopách. Ako malo zmysel Jeho utrpenie, tak má zmysel aj utrpenie veriacich v Krista. Prinajmenšom ten, že ukazuje na Pána Ježiša, ktorý prešiel utrpením.

Utrpením jedinečným za naše hriechy, pre našu spásu. **Vďaka utrpeniu, ktorým prešiel, dal raz navždy zmysel utrpeniu. Aj nášmu. A raz navždy dal trpiacim nádej.**

Utrpenie predchádzalo Ježišovej smrti, sprevádzalo ju. Kým vo v. 18. Peter povie: Tým, že trpíte, sa vám pošťastilo nasledovať trpiaceho Krista, vo v. 19. zdôrazňuje dve veci:

I. Telo je to jediné, na čo dosiahne ľudská zloba, no to podstatné je Božej moci. „Môžu zničiť všetok rod i majetok, vziať česť, hrdlo, dom, náš poklad nie je v tom, nebesá nám zostanú“ (ES 263, 4). Na tie diabol nedosiahne.

II. To podstatné bolo oživené Duchom. A aj vy - my máte/máme rovnakú nádej. Posledné slovo ma Boží Duch a On je život.

7. Kázeň v pekle

V. 19 - 20a: Kristus „oživený Duchom, ¹⁹ v ktorom zostúpil a kázal väzneným duchom, ²⁰ neposlušným kedysi, keď Božia zhovievavosť vyčkávala za dní Nóacha.“

V 1M 6, 1 - 4 sa píše, ako sa Boží synovia (t. j. anjeli) zaplietli s ľudskými dcérami za z ich styku „**vznikali na zemi obri**“ či skôr obrovské „**zrůdy**“ (ČEP). Je to **príbeh tom, že o dôsledkoch hriechu sú ľudia, ktorí si pripadajú ako titanskí hrdinovia, no v skutočnosti išlo o megalomanskú deformáciu ľudstva.** Následne prišla potopa, ktorá završila skazu kedysi harmonického sveta.

Svet už prežíval skazu a ona sa blíži zas. Duchovia vo väzení čakajú na súd.

Peter píše, že **Ježiš kázal väzneným duchom.** Popri **1Pt 4, 6** je práve **1Pt 3, 18 - 19:** „Telesne bol usmrtený, ale obživený Duchom, v ktorom aj zostúpil a kázal väzneným duchom“ tým výrokom Písma, na ktorom sa zakladá článok viery o zostúpení Krista do pekiel. Tento článok dáva odpoveď na otázku: Čo robil Kristus medzi Veľkým piatkom a veľkonočným ránom? Jeho telo bolo pochované v hrobke Jozefa z Arimatie. Kde však bol v tomto čase Jeho duch? Apoštolské vierovyznanie odpovedá: Bol v pekle. Bol medzi tými, ktorí boli Bohu neposlušní (**1Pt 3, 20**). Biblia nehovorí o tom, čo konkrétne Ježiš kázal. Vieme len toľko, že „*sa evanjelium zvestovalo aj mŕtvym.*“ (**1Pt 4, 6**). **To, že v pekle Kristus mohol prehovoriť, že tam zaznelo evanjelium, je znakom víťazstva nad peklom.** Ježiš teda svedčil o nádeji aj tým, ktorí sa vzbúрили proti Bohu - anjelom megalomanským protibožským „*zrůdám*“. Peter v tom vidí analógiu s tým, že **kresťania majú vydať svedectvo o nádeji (aj) svojim protivníkom.** I tým nasledujú Krista.

Zostup Krista do ríše mŕtvych bola jedinečná a jednorazová udalosť. My sa už nemôžeme spoliehať na to, že môžeme uveriť v evanjelium aj po smrti, a preto je viac-menej ľahostajné, ako žijeme. Takáto nádej by bola falošná.

8. Pôsobnosť Božej moci nie je ničím obmedzená

V. 20: „Božia zhovievavosť vyčkávala za dní Nóacha, staviteľa korábu, do ktorého vošlo a vodou sa zachránilo niekoľko, to jest osem, duší.“ **Pôsobnosť Boha - Jeho moci nie je ničím obmedzená.**

Božia zhovievavosť v časoch pred potopou vyčkávala, dávala šancu. Napokon sa zachránilo 8 ľudí. Po duchovnej stránke je svet na tom v mnohých ohľadoch tak, ako ľudia pred potopou. Tým osem, ktorí prešli vodami potopy do nového života - novej životnej šance, tomu dnes zodpovedá krst. Tak to píše Peter vo

v. 21 - 22: „²¹ Ona aj vás zachraňuje teraz v podobe krstu, ktorý nie je obmytím telesnej nečistoty, ale prosbou o dobré svedomie pred Bohom skrze vzkriesenie Ježiša Krista, ²² ktorý vstúpil na nebo, sedí na pravici Boha a poddaní sú Mu anjeli, mocnosti a moci.“

9. Analógia medzi záchranou z potopy a krstom

Nóach preplával na arche vodami smrti do nového života a zachránil 8 ľudí a veľa zvierat. Kristus prešiel zo smrti so života a v krste pomáha, aby spolu s Ním „preplávalo“ mnoho ľudí. Ako krst symbolizuje opustenie toho, čo bolo a na čom človek lipol - tak Nóach opúšťa svet, stráca celý svet, aby po opadnutí vôd svet znovu získal. Podľa Petra **v krste zomiera to staré v nás - čo je proti Bohu - aby sme začali ako noví, Pánom omilostení, duchovne očistení ľudia.**

Krst však nie je „osprchovaním sa po práci“, ale - podľa Kralickej Biblie **„dobrého svedomí u Boha dotázání“**. **Rozhovorom. Pán Ježiš Kristus sa do tohto rozhovoru vkladá.** V krste ide o amnestiu pre naše svedomie, aby mohlo byť v dialógu s Bohom. Teda podľa Petra sa v krste nemáme sústrediť na svoje viny a špinavú dušu.

Petrovo ponímanie krstu je obrátené k budúcnosti, k dialógu s Bohom, k vzťahu s Ním. Veď naše svedomie nie je čisté vďaka našej dokonalosti, ale tomu, že Boh sa nám v Kristovi prihovril. Kristus je „na pravici Boha.“ Má právomoc na všetkými silami, ktorým podlieha naše telo, duša i svet. Všetko podlieha Kristovi, Jemu sa zodpovedá. Najneskôr na prahu smrti sa Mu bude zodpovedať každý. Amen.

S použitím: **Jiří Mrázek: Když obchází lev řvoucí (vyd. Mlýn, Jihlava 2022); Kolektív autorov: Průvodce životem - Listy Jakubův, Petrovy, Janovy, Judův (vyd. IBS a Luxpress, Praha 1994) a s myšlienkami Prof. ThDr. Juraja Bándyho: **Martin Šefranko, evanjel. a. v. farár****